

REDAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor., pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Nrii de Duminecă pe an
— 4 coroune. —
Pentru România și
trăinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancați nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Spre un ideal...

Poți refuză, ca paserea Phoenix,
din propria ta cenușă?

Un spirit superior s'a exprimat
odată, că tot ce poate fi gândit, poate
ave și existență reală.

Fără de a ave gândul să ne oprim
în speculațiuni și raționamente sau de
a ne avânta pe calea unor visări, ne-
am amintit de frumoasa poveste a pa-
serii de aur, — la știrea că în Ma-
drid s'au adunat reprezentanții po-
poarelor ispanice, din vechiul și noul
continent.

S'au adunat în congres, pentru a
planu o unire, menită să întărească
forța de rezistență a întinsului neam
de peste 54 milioane suflete, trăind
pe o întindere de aproape 12 milioane
km. pătrați, — contra cutropitoarei
concurențe anglo-saxone, atât de pu-
ternică astăzi, reprezentată prin Sta-
tele-Unite din America de Nord și An-
glia: cari au luat în istoria lumii ro-
lul de altă-dată al regelui, în țeara
cărui „nici când nu apune soarele“!

După desastrelor și ingenunchia-
rea cumplită a Spaniei, după scoate-
rea ei definitivă din șirul statelor pu-
ternice... mai e posibilă o renaștere,
o iluzie măcar a revenirii la o im-
portanță a acestui neam?

Un răspuns afirmativ credem că
poate să fie întemeiat.

Spania a fost zdrobită, dar' nea-
murile spaniole, de origine spaniolă,
sunt o forță numerică, pe o întindere
de teritoriu bogat și colosal; și înfrân-
gerile patriei mume, a Spaniei poli-
tice, nu au slăbit forța etnică, acea
forță, a cărei conștiință pe toți des-
cendenții iberici i-a adunat la Madrid,
aceea forță, care bravează ori-ce in-
temperii, care rămâne, ca o eternă
mare, pe care furtunile o băntue, dar'
nu o pot nimici.

Nevoia de concentrare, în fața
vrăjmașului sau rivalului firesc, adună
pe frații răzleți; prin cultivarea senti-
mentului de unitate și de apărare a
intereselor identice, comune, se va
crea o forță, care va birui, va întrece
ori-ce întocmiri, contrarii idealului fi-
resc, priceput și simțit de un neam.

În această direcție s'au manife-
stat, la congresul din Madrid, represen-
tanții diferitelor sămânți din această
nobilă gintă; o direcție care ne face
impresia unei bune și mult promițe-
toare îndrumări.

E a doua încercare aceasta în
istoria modernă, pentru o unitate la-
tină, de astă-dată special spaniolă;
cea dintâiu, intenționată pentru reu-
nirea tuturor ginților române: plăs-

muire genială, a fost fatală pentru au-
torul ei Napoleon cel Mare.

Mare este însă deosebirea între
cele două porniri, căci pe când Na-
poleon a vrut cu arma în mână să-și
implinească visul, — revoltând în con-
tra sa o lume întreagă, pe atunci o
mărire spaniolă își caută bazele în
forța reală naturală, etnică.

Cultivând ideea și sentimentul de
unitate, poporul ispanic lent și prin-
sine va ajunge la realizarea visului
de viitor spaniol.

Se pregătește deci o altă putere
pentru teatrul vieții politice viitoare,
care să contrabalanseze puterea rasei
anglosaxone, un reazăm al echilibriu-
lui politic în Apus.

Dacă sentimentul de conservare
face elementele omogene să se con-
centreze, nu e mai puțin adevărat că
și interesele comune sunt o basă te-
meinică pentru concentrarea de forțe.
Cu deosebire popoare mici, icuite
între redutabile puteri cu tendințe de
expansiune, pe această basă au să-și
reunească puterile. Și puterile singu-
raticelor individualități etnice într'o
astfel de reunire cu atât vor fi mai
importante, cu cât manifestațiunile
calităților și aptitudinilor speciale au
fost lasate în libera lor dezvoltare.

Libertatea e apanagiul puterii
conștiente; libera dezvoltare dă con-
știința intereselor, a intereselor co-
mune cari sunt un bun comun, a că-
rui apărare va reuni pe toți cei ce
se bucură de darurile sale.

Iubirea de neam și iubirea de pa-
trie în acest înțeles să fie cultivate,
— și nimeni nu va fi lipsit de rolul
ce i-se cuvine în evoluția istorică,
nici de harurile vieții.

Neastempărați. Ingânfarea șo-
vinistă mână pe compatrioții nostri
maghiari mereu la îndrăznețe apuca-
turi.

Am accentuat în deosebire rin-
duri, că în șirurile lor a pornit un
curent din ce în ce mai agresiv față
cu Austria și față cu întocmirile ce
leagă cele două jumătăți ale monar-
chiei și interesele ei.

Pornită de presă campania pen-
tru teritoriu vamal deosebit, congrega-
țiile centrelor arhișoviniste se înte-
țesc în apeluri și adrese către par-
lament și guvern, cerând o întocmire
vamală deosebită pentru Ungaria.

Orașul Seghedin, în ultima sa
adunare a hotărât să se adreseze parla-
mentului unguresc să ia dispozițiuni,
pentru-ca guvernul să instituie teri-
toriu vamal, și să pregătească proie-
ctele necesare pentru a fi prezentate
la „timpul oportun“.

Sunt ridicole aceste svârcoliri
șoviniste, menite să nu aibă nici un
efect.

Sunt însă caracteristice pentru
starea patologică a spiritului șovin-
nist.

Seghedinul negreșit că nu putea
lipsi dela o asemenea manifestație,
căci doar de aceea e locul de supli-
ciu pentru antișovinisti.

Proiectul de lege asupra înmulțirii
canalurilor pe câmpia Ungariei (Alföld), a
fost bine primit de partidele politice din par-
lamentul din Budapesta. Ziarele maghiare
lăudând această practică măsură, care are de
scop să ridice nivelul agriculturii, indică ne-
cesitatea creării de canale mari, cari să ușu-
reze comunicația, legând centrele de produc-
țiune cu cele de desfacere.

Admiem și noi, că aceste intențiuni
sunt bune și puse în practică vor fi de mare
folos pentru teritoriile pe cari canalele le
vor străbate.

Remarcăm însă, că pe când prin ast-fel
de măsuri se favorizează finiturile maghiare
din Ungaria, în Ardeal guvernării noastre își
dau toată silința și pun la îndemâna Sécilor
toate avantajele posibile pentru a-i întări eco-
nomicește. — pe atunci pentru naționalități
nimic nu se mișcă, cu toate că Slovaci emi-
grează pe capete... etc.

Vitregi sunt „părinții patriei“ pentru
neamurile nemaghiare!

Reacție?!

Cine a citit ieri „Magyar Szó“ și
„Egyetértés“, va fi crezând că la Bu-
dapesta domnește cea mai neagră reac-
ție catolică.

Ce s'a întâmplat adică?

Eată ce. Consiliul profesoral uni-
versitar a decis în zilele acestea ca uni-
versitatea să serbeze și ea jubileul de
900 ani a creștinisării Ungurilor; a
decis ca insigniile creștine să fie scoase
în relief mai tare ca în trecut; să or-
ganizeze la universitate o catedră de
oratorie catolică și altă catedră pentru
morală creștină; Ovreiului botezat
Schvartz i-s'a dat catedra de drept cam-
bial, ear altui Ovreiu, Dr. Radó Antal,
nu i-s'a dat catedra de limba și litera-
tura italiană, ci a fost chemat Fass-
nelli, profesor iesuit din Innsbruck.

Atât organul lui Bánffy cât și cel
al lui Kossuth scriu că această „deca-
dență într'un reacționarism rușinos“
este sguduitor pentru viața modernă a
Ungariei...

Noi din contră: credem că cei dela
universitate au făcut abia minimul
din câte trebuie să facă pentru a nu
i-se imprima întregii culturii maghiare
timbrul celui mai scârbos ovreism.

Din Dietă.

— Ședința dela 24 l. c. —

În ședința de Sâmbătă (24 l. c.),
„părinții patriei au terminat desba-
terea în general asupra proiectului de
lege despre canalizarea pentru udat,
primindu-l pentru desbaterea în spe-

cial. Oratorul Major Ferencz și Barta
Ödön, polemizând cu expunerile din
ședința trecută ale lui Hieronymi, află
proiectul ca foarte salutar, dar' ac-
centuează, că proiectul despre cana-
lizarea pentru udat numai în legătură
cu sporirea canalurilor navigabile
poate să aibă înțeles și folosul dorit.

Printr'o vorbire mai lungă, mini-
strul Darányi a combătut păreriile ora-
torilor, a motivat partea bună a pro-
iectului și necesitatea lui în formă,
în care l'a prezentat dânsul. După
părerea ministrului, speșele prevăzute
pentru lucrările indicate în proiect
sunt ne-insemnate și rezultatele, ce
vor urma în schimbul aceloră, în deo-
sebi în câmpia Ungariei, vor fi incal-
culabil de mari și salutare pentru țeara
întreagă.

După expunerile ministrului s'a
inceput desbaterea în special, care
continuă și în ședința proximală.

Din România.

Intrunirea liberalilor.

Membrii clubului național liberal din
București s'au întrunit Joul seară în sala-
nele clubului, sub presidenția d-lui D.
Sturdza.

În această întrunire d. S. Pallade a
făcut o amănunțită dare de seamă despre
ororile ce s'au comis la Bordești și Gura-
Calitiei, unde armata, din ordinul generalu-
lui Comăneanu și a prefectului Alexandres-
cu și cu asistența procurorului Sărățeanu,
a bătut mai mulți săteni.

D. Pallade a umblat prin acele sate,
însoțit de dl Ghica, ministru plenipotențiar
și Dr. Urdășanu, medic primar în Bucu-
rești, și posedă atât mărturisirile celor bă-
tuți, cât și certificate medicale.

Pe ieri Duminecă s'a convocat și o
întrunire în sala Dacia, unde s'a protestat
împotriva ororilor comise și s'a vestejit pur-
tarea guvernului care tolerează asemenea
abusuri revoltătoare.

La întrunire au vorbit d-nii D. Sturdza,
G. Pallade și P. Aurelian.

Tabloul dispărut.

Di Popovici, pictor din Iași, a venit
în București să se plângă ministrului in-
strucțiunii publice de dispariția tabloului
d-sale „Horia, Cloșca și Crișan“.

Tabloul d-lui Popovici, lung de șase
metri și înalt de trei, a făcut mare șgomot
când a fost expus la Iași.

După intervenirea d-lui comisar al
exposiției Olănescu, dl Popovici i-a trimis
tabloul la Paris pentru a fi expus în pavil-
ionul român.

Tabloul n'a fost însă expus și nici nu
i-se dă măcar de urmă.

Spicuirii din presa maghiară.

Sunt câte-va săptămâni deja de când
a murit și s'a înmormântat în Arad profe-
sorul Teimányi și „M. Szó“ abia acum află
că și cu înmormântarea aceasta s'a comis
un... atentat!

Fiind de legea gr. catolică, numitul
profesor gimnazial a fost adică înmormântat
de dl G. Telescu, protopop gr. catolic. S'a
întemplat însă că în Arad nu e cor gr. cat.
și ast-fel a fost chemat să cânte corul Se-
minarului...

Ăsta l'atentatul... Ungurismul a fost
palmuit — se țoțege în urma poezului dintre
Széll și Goldis, căci episcopul Aradului a nă-
scocit batjocorirea ideii!

Și să nu'l legi pe dl baron?

Un parlament de literați! Cine va fi crezut vre-odată că parlamentul din Budapesta are să ajungă și la acest fason? L'am văzut investit cu toate felurile de păcate până acum, dar cu acest păcat ni-se presintă într-o nouă haină. Să vezi pe un Banffy, etc. judecând pe Shakespeare...! Molnár, călugărul poporanist, condamnă pe Shakespeare, e'ar fi — imoral; ministrul Wlassics, îl apără... și cine hotărăște valoarea lui Shakespeare, după 400 de ani de glorie a celui nume?

Banffy-Kossuthian — etc, tuti-quantii, eiusdem farinae, cel mai mulți cari poate pentru întâia oară aud de marele dramaturg englez, — prin votul lor.

Ce mai conglomerat de „literați!”

Dar așa-i, când n'au de lucru, păriații patriei fac — literatură.

„Horribile dictu”! Sfințirea capelei române gr.-or. din Budapesta este și ea un fel de urmare a pactului dintre guvernul Széll și episcopul Aradului... Cel puțin așa scrie „M. Szó”, care este cătrănit rău pe episcopul Goldiș, pentru că — cităm textual — „a grăbit să numească catichet român în Budapesta, ca astfel copiii Românilor din Budapesta, cari până acum erau crescuți în spirit maghiar, și căror religia li-se propunea ungurește, să învețe românește”...

Not rugăm însă pe P. S. Sa episcopul Goldiș să încheie cât mai multe pacturi de asemenea natură!

Partea literară

ZECE MAIU

CUVĚNTARE

de

D. A. STURDZA,

Memburu al Academiei Române.

(Continuare).

Să urmărim acum șirul documentelor:

În 27 Iunie (9 Iulie) comitele Andrassy trimite reprezentanților Austro-Ungariei la Paris, Londra și Roma, următoarea telegramă: „Comunicați confidențial ca rezultat al întrevederii de la Reichstadt, că ne-am înțeles. Înălțurând toate propunerile recente, de a menține, în starea de lucruri actuală, neinterveniunea. Numai când circumstanțele ar reclama și când un fapt special s'ar prezenta, se vor lega negocierile confidențiale ulterioare între toate marile puteri creștine”. Corespondența provincială din Berlin din 30 Iunie (12 Iulie) face asupra întrevederii de la Reichstadt o comunicare identică: „O

informațiune autorizată zice, că Austria și Rusia s'au înțeles în principiu a nu interveni în turburările actuale din Turcia, dar că și rezervă să aducă o înțelegere confidențială între toate puterile cele mari creștine, îndată ce evenimentele războinice vor fi produs un ce decisiv. Din Viena se anunță, că impresiunea produsă prin întrevederea de la Reichstadt este, că întreg pericolul de a vedea războiul pășind peste limitele lui actuale pentru a se lăși asupra Europei, trebuie să fie considerat ca înlăturat”.

Și la Londra întrevederea împăraților a produs un efect liniștitor. Comitele de Benst, ambasadorul Austro-Ungariei, telegrafa la Viena în 28 Iunie (10 Iulie): „Lordul Debry a primit comunicarea cu o mare satisfacțiune și mi-a zis: — Numai acum pot declara, că un război general nu mai e de temut, ceea-ce provoacă aci o mare îngrijire”. În aceeași zi ministrul afacerilor străine al Angliei scria ambasadorilor din Berlin și Viena: „Ambasadorul Austriei mi-a comunicat astăzi conținutul unei telegramme trimise de la guvernul său, și în care rezultatul întrevederii de la Reichstadt este prezentat ca satisfăcător. Amândoi împărații s'au înțeles a urma, în circumstanțele actuale, o politică de neinterveniune. Dacă evenimentele ulterioare ar necesita, sau dacă un fapt pozitiv s'ar produce în situațiune, se vor face sforțări pentru a aduce o înțelegere generală între puteri”.

De abia se hotărise între împăratul Francisc Iosif și împăratul Alexandru, că, în afară de evenimentele nouă, ei vor urma în Peninsula Balcanică principiul neinterveniunii, și două fapte se întâmplară, cari dădură situațiunii o impulsione neașteptată. În 1 (13) Iulie se celebra la Moscova un Te-Deum pentru victoriile Sârbilor și Muntenegrenilor, și în 13 (25) August lordul Loftus comunică din Petersburg la Londra cuvintele adresate de împăratul Alexandru ofițerilor la sfârșitul manevrelor: „Onoarea țării îmi este scumpă. Până acum am putut menține pacea și doresc să o conserv; dar dacă onoarea țării va fi atinsă, voi ști să o apăr, și atunci compez și pe voi”. Vorbind despre aceste cuvinte ale împăratului, principele Gorciacow adăoga: „Ne-am abținut de ori-ce inițiativă, am lăsat ca evenimentele să meargă înainte, am așteptat ca Europa să ia o deciziune; dar, dacă nimic nu se va face și sângele va curge mereu, și dacă împăratul îmi va ordona să iau pana în mână, garantez că ea va fi plină de o cerneală, care se va potrivi cu demnitatea și puterea imperiului. Aceasta însă nu va fi războiul”.

Cu toate acestea Germania se ținea de o parte și doria numai ca pacea să nu fie turburată. Principele de Bismarck scrie în memoriile sale: „...Nici odată nu am dat alte asigurări decât acelea ale unei neutralități bine voitoare: etă dovadă despre sinceritatea acestor declarațiuni atitudinea neclintită a Germaniei, plină de încredere și de bunăvoință, cu toate că Rusia ceruse, ca înțelegerea de la Reichstadt să fie ținută secretă pentru cabinetul din Berlin”. — Im-

păratul Wilhelm I trimise la Varșovia în 23 August (7 Sept) pe Feldmareșalul de Man-teuffel, adese întrebunțat în misiuni diplomatice importante, pentru a complimenta pe împăratul Alexandru, și a-l asigura de neastrămătura sa amicitie. În acest sens liniștitor lucra și comitele Andrassy în înțelegere cu cancelarul imperiului german. În fața propunerii principelui Gorciacow de a întruni un congres, comitele Andrassy găsi de nevoie a resuma în 25 August (6 Sept.) conversațiunea sa cu ambasadorul rusesc într'un anume memoriu. Aducând aminte expresiunile întrebunțate de cancelarul Rusiei, că „claritatea pare foarte necesară în circumstanțele actuale”, comitele Andrassy accentuează gravitatea acestor circumstanțe zicând: „claritatea nu e de ajuns; mai trebuie încă sinceritatea cea mai absolută și încă voința tare, de a ține mutual compt de dificultățile situațiunii și de curentul opiniunii publice, în contra căreia avem a lupta și unii și alții”.

(Va urma).

Din străinătate.

Impărțirea Chinei.

Estă, mai pe larg, importanta știre primită din Washington de către ziarul englez „Daily Chronicle”:

„În consiliul de ministri de azi (8 Noembrie) s'a decis, ca ambasadorul Congresului Statelor-Unite, în contra execuției preținse de puteri a unspre zece conducători ai mișcării boxerilor, dacă el nu e convins că guvernul chinez este destul de puternic ca să realizeze dorințele Puterilor

Guvernul din Washington crede, că dacă Puterile fac unele reclamațiuni pe cari guvernul chinez nu le poate îndeplini, ele se fac ridicole în ochii Chinezilor și și vor perde prestigiul.

Guvernul privește situația în China cu o îngrijire crescândă, căci se teme ca cererile de despăgubire ale Europei să nu fie decât un pretext pentru cucerirea de teritorii — cucerire ce ar avea de urmare împărțirea Chinei cu excluderea Americii”.

„New-York Times” publică o știre, în care se spune că unele puteri s'ar fi înțeles în secret pentru împărțirea Chinei. Reclamațiunile exagerate în ceea-ce privește despăgubirile, ar avea de scop să facă împărțirea inevitabilă. Statele-Unite își dau silințele să micșoreze sumele cerute ca despăgubire, căci acesta ar fi singurul mijloc de-a evita o eventuală împărțire a Chinei. Dacă aceste silințe ar rămâne fără succes, Statele Unite s'ar retrage din concertul Puterilor.

ȘOAPTE

Nostalgie

Ah! Primăvara, face o impresie de fericitare asupra inimei omenești; și teapță în sufletele îndurerate, sentimentele de nădejde și încredere. — Mie însă mi-aduce alt ceva decât frunze verzi, un albastru și flori vii. Inima mea obosi cunoaște bucuria; vioarena nu-mi umple tul de estaz ca până-acuma. Bucuroș de un an din viață—deși e puțin de la raport cu prețul ce-l pun pe viața mea present—ca să pot trăi din nou momentele delicioși, ca odată, când găsim întâia și privia plină de desfătare floricele sitoare!...

Adesea îmi închid ochii ca să nu florile, cari din an în an apar înflorite tinerete neschimbată, frumoasă, pe când rea vieții noastre dacă s'a vestezi odată lacrimile amare de suferință, s'a dus, și pentru vecie! — Știm, că florile, aceste cărți frumoase fără viață, n'au viața de și știm că morții noștri vor învia din cu o glorie nemuritoare, pentru-ca să rească fără a se vesteji, în grădina cerului împărat! Dar vai, ce mângâiere fetică, îndepărtată, e aceasta pentru ochii ritori de a vedea! Florile sunt aici; dar de sunt ei, iubiiții noștri? Și ne împresăm mâinile în desperare pe inima pusă toare, care dincoace de mormânt nu va fi nici odată, ah! nici odată, satisfăcută!

Helene Maters.

Noutăți

Arad, 26 Noembrie n. 1901

Cea mai mică nepoțică a Monarhului. Nepoțica de curând născută a Majestății Sale în Walsee, fiica arhiducesei Valeria, a fost botezată Joia treptată în sența Monarhului, primind numele: *Prințesa Maria Gizela Elisabeta*. Nașa mică arhiducese a fost o mătușă a sa, prințesa zela de Bavaria.

Petrecerea meseriașilor Arad. După-cum fusese anunțată, minecă seara s'a ținut petrecerea dans, cor, și declamații, în sala a restaurantului Duffner. Am avut cerea de a vedea adunat la această

Din jurnalul unui călător siberian.

1. Paseri de pradă.

Când ajunsei cu căruța de poștă la luntre, inseră. Un vinticel recoros aluneca peste luciul apei late trimițându-i valurile cu lovitură regulate în malul stâncos. Luntreșii auziseră de departe zurgălaia cailor mei și mă așteptau cu luntrea lor. În sfârșit, ajunsesem; trăsura fu așezată în luntre, frânghiile deslegate de mal și vesele pescărești valurile lovindu-se de vas; cărmaciul împinse dela mal și acesta dispăru încetul cu încetul dinaintea ochilor noștri, par'că dus de valurile ce se loviau de dînsul.

Afară de trăsura noastră mai zărir în luntre încă două altele. Într-una putul să ved pe un bărbat nu tocmai tiner, voinic părând a fi din breasla negustorilor; în cealaltă trei tineri, în aparență țigovești mici, inofensivi. Negustorul seșea nemșicat în trăsura sa, apărându-se de vânt cu gulerul ridicat și nici nu băga în seamă pe tovarășii săi de călătorie, aduși de întemplantare. Tinerii, la rîndul lor, erau veseli și vorbărești. Unul dintre dîșii, care se uita încrucișat și avea o nară despăcată, cânta din

armonică melodii vesele și cânta cu glasul gros cântece, ale căror sunete aspre, luate de vânt, erau întiașe peste luciul lat și slobod al apei rîului. Un altul cu o sticlă de rachiu și cu un pahar în mână turna de băt vizitiului meu și numai cel de al treilea, un om zdravăn, ca de vre-o trei-zece de ani, voinic și bine făcut, seșea întins în trăsura cu capul răzimat pe braț și urmăria cu privirea gânditoare nourii cenușii, cari plutiau pe cer de-asupra noastră.

Eram de două zile pe drum din capitala guvernului N. și tot mereu întâlneam nutrele acestea. Eram grăbit și călătoriam cu afaceri și vecinic întâlneam pe negustorul acesta cu căruța cu două roate, la care era înhamat un cal bine ținut, vecinic găsim pe micii țigovești inofensivi cu trăsura lor trasă de cai voinici; necontent ni urmăria; după fie-care din popasurile mele, îi întâlneam ori pe drum, ori așteptându-mă la vre-un pod plutitor.

— Cine sunt ăștia? — întreba eu pe vizitiul meu când se apropia de trăsura.

— Kostiușca și cu tovarășii lui, — zise el cam cu sfială.

— Cine? — întreba eu din nou, pentru-că numele acesta îmi era cu totul necunoscut. Birjarul se vede că nu voia să mi dea mai multe deslușiri, pentru-că

vorba noastră putea pe semne să fie auzită de oamenii acia. Se întoarse și-mi arătă apa.

Mă uitai la locul arătat. Suprafața întinsă era tăiată de valuri mari, întunecate, peste cari plutiau paseri mari de baltă, albe, asemenea rîndunelor de mare, care se rotiau în cercuri largi, se repeziau de odată până în apă și iute se ridicau ear, umplînd văzduhul cu țipetele lor jalnice.

— Paseri de pradă! — îmi zicea el când luntrea ajunse la mal și troica noastră fu scoasă la drum.

— Cetățenii ăștia sunt același lucru, urmă el, nici casă, nici curte n'au. Pământ ci-că or fi avut ei, dar și pe acela l-au vîndut de curînd. Acuma pribegesc pe drumuri făcîndu-le nesigure.

— Pradă?

— Negreșit, pradă. Unuia-i tae lada de dinapoia trăsurei, altuia-i fură banii și merindele — asta li-e meseria... Și dacă le merge rău, apoi ne pradă și pe noi, harabagi, de cel din urmă cal. Om ești doar, așteptă nițel — țop și dîșii.

„Un harabagi de-al noștri i-a spintecat nasul lui Kostiușca cu biciul. Da, da, adevărat... Kostia ăsta e cel mai ticălos om. Acuma n'are tovarăș; a avut unul, și acela a fost ucis”.

— Așa?

— Da, a fost prins asupra faptului. N'a avut noroc. Și a căpătat porția.

Povestitorul își rise în barbă.

— Mai întâiu i-se tăiară degetele de câte unul, pe urmă îi arseră cu fierul roșit, îi puseră în țepă și-l lăsară așa.

„A crăpat cănela!”

— Îi cunoști? cum de te-au cinșit răchii?

— De cunoscut nu e treabă mare zice el morocănos — și eu i-am cinșit odată cu rachiu, pentru-că tot-daena în primejdie cu dîșii. Și bagă de seamă Kostiușca nu umbli el de geaba în noaptea asta... Fără țel hotărît nu și ostenește caii. — Și a pus ochii pe vre-o pradă, de volul! Era și un negustor acolo, — alina el gânditor, — să fie el oare acela, pe care ei...? Nu, ăsta nu seamănă să aibă ceva. Și pe urmă au cu dîșii pe unul nou, care nu l-am mai văzut până acum.

— Acela, care era culcat în trăsura

— Da, da..., trebuie să fie și acela teapa lor. Țepă și bătă!

„Știi ce, domnule, nu mai umbli noaptea, — zise el de-odată întorcîndu-se spre mine: — nu cam va te urmăresc pe țicăni!”

— Dar tu, mă cunoști cum va? — întreba eu.

trece un frumos și numeros public, tinera și puternica generație a meseriașilor din loc, gentile domnișoare, și un însemnat număr din membrii societății alese românești din Arad, care s'a grăbit să-și arate interesul pentru producțiile și petrecerea meseriașilor nostri.

Inceputul producțiilor îl începe corul mixt al meseriașilor, sub conducerea d-lui N. Ștef. Cântecul corale, începând cu „Laudați“... și urmând cu cântece naționale, au fost reușite. În intervalele dintre cântece au declamat: Mihai Vidac (cismar), Latina gintă, de V. Alexandri; Sava Ștengar (tipograf) a declamat foarte inteligent și frumos, Toporul și pădurea, de Gr. Alexandrescu; d-șoara Emilia Bogdan, a redat cu mult succes Earna pe uliță, de G. Coșbuc; Sava Crucean, a făcut mult haz, interpretând cu spirit și bună accentuare Țiganul turcit, de Th. Speranță. Șirul declamațiilor l'a închinat d-șoara Mărioara Nichici, cea mai distinsă forță a corului, sopranul dulce, declamând Somnoroase pășerele, de M. Eminescu.

Terminându-se producțiile cu cântecul „Stăncuța“, bisat de public, se începe jocul, începând cu o ardeleană. Îți era mai mare dragul să-ți vezi pe meșteri: buni la lucru, buni la cântec, dar și la joc!

Și petrecerea a durat până la orele 6 din zori, cu o animație excelentă.

Dăm aci și numele coriștilor și coristelor, cărora în întâiul rând le revine meritul acestei plăcute petreceri românești.

Domnișoarele: Mărioara Nichici, Emilia Bogdan, Ana Niga, Agapia Truța, Luiza Nichici, Emilia Bosniac, Maria Campean, Mărioara Tănăsie, Flora Iancu, Sidonia Papp.

D-nii: Sava Crucian, Sava Ștengar, Dimitrie Ardelean, Gheorghe Ardelean, Gheorghe Pera, Mihai Terinov, Dim. Mihailescu, Pascu Beldea, Drăgoi Vuia, Mihai Vidac, Teodor Nicolici, S. Victor, Em. Epescu.

Alexandri, în ediție populară. La București, în editura „Bibliotecă pentru toți“ a apărut „Ovidiu“, dramă în cinci acte și în versuri, de V. Alexandri; preț 60 bani (Editura Leon Alcalay, Calea Victoriei, 37).

Estă prefata de d-l I. Bianu, profesor, a scris acestei broșuri:

Scrierile lui Alexandri nu au fost

— Da de unde să te cunosc? — zise el ocolind, — se vorbește că un slujbaş de la Kudinow trebuie să treacă pe-aci de la țig; mie, de, nu-mi pasă.

Se vede că mă cunoșteau. Purtam pentru frații Kudinow, un proces cu coroana și câștigasem cu câțiva zile mai înainte. Clientii mei erau bine cunoscuți în partea de nord, ba chiar în toată Siberia apuseană și procesul lor făcuse zvon. Acum, după ce încasasem o sumă mare dela direcția de vârf, alergam la N. N. pentru a plăti datoriile mele. Vreme n'aveam multă, posta mergea rar la N. N., de aceea duceam banii în mine. Călătoriam zi și noapte fără răgaz, de multe ori chiar mă abăteam dela drumul mare, numai pentru a câștiga timp: de aceea zvonul despre călătoria mea, venit înainte mea și care putea să stricășă și lucrul întreg de asemenea pășeri de pradă, mă mângăia de fel.

Mă uitai înapoi. Deși se întunecase, vedeai pe drum o troică iute și ceva mai în urma ei, trăsura negustorului.

până acum publicate într-o ediție populară; din această cauză ele au putut fi cunoscute aproape numai de clasa mai cultă și mai bogată a neamului nostru.

În masa cea mare a poporului, între modestii lui știutori de carte, între preoți și învățători, între ostași și săteni Alexandri este cunoscut mai mult din nume: numai foarte puține din scrierile lui sunt cunoscute mai ales de prin cărțile de citire ale școlilor primare.

Cel puțin acum, când a unsprezecea toamnă își cerne frunzele veștede și acopere cu ele mormântul de la Mircetă, în care zac pe vecie rămășițele pământești ale dulcelui cântăreț al Românilor, a sosit timpul, ca scrierile marelui nostru poet național să fie publicate într-o ediție populară, care să poată ușor străbate până la cei mai moderați, dar și cei mai numeroși cititori români

„Biblioteca pentru toți“, trecută în editura librăriei Leon Alcalay, își reiașă interupta ei dezvoltare prin publicarea scrierilor lui Alexandri în broșuri. Fiecare broșură va cuprinde o singură scriere sau mai multe de același fel.

„Ovidiu“, care se cuprinde în această broșură, este o dramă scrisă de marele poet la vârstă coaptă; în această dramă ca și în „Fântâna Blanduziei“, poetul ne prezintă societatea romană din timpul întăitului împărat al Romei, a lui Octavian August, și pe poetul amurilor și al plăcerilor, care a fost pedepsit de atotputernicul August cu exil pe viață la orașul Tomi, — Constantinopolul nostru de astăzi Alexandri ne arată apoi pe rafinatul poet al Romei, petrecându-și ultimii ani ai vieții acum 1900 de ani, în clima aspră de la Marea-Neagră și în mijlocul populațiilor și mai aspre ale Getilor și dacilor neastâmpărați.

I. Bianu.

Birourile fundației Gojdu, cari până acum au fost în Király-utca Nr. 13 în Budapesta, s'au mutat în districtul VII. (VII-ik kerület) *Holló-utca Nr. 8 etajul I, ceea ce se aduce la cunoștința celor interesați.*

Nou doctor în medicină. Dl Aurel Iustinian din Sâmpetru-de-câmpie a depășit în 10 Nov. n. doctoratul în medicină la universitatea din Cluj.

Himen. D-l Marian Groza, candidat de preot în dieceza Caransebeșului, și a s'arbat cununia eri 12 (25) l. c. cu d-șoara Emilia Novac, fiica învățătorului din Zorlențul-mare.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. La fondul pentru acuirea unui local cu o hală de vânzare pe seama „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Simeon Alamocean, paroch. Neaga Alamocean (Alamocean); Isaia Popa, paroch, Ana Popa născ. Roman. Octavian Popa, student, Isaia Popa, Silvia Roman (Ocna Sibiului); Dimitrie Săcărea, paroch, Nicolae Săcărea, învăț. (Tălmăcel); Petru Săcărea, magaziner (Drăgășani); Ioan Săcărea, șef de gară (Roman); Teodora Săcărea (Tălmăcel); Vasile Teotelecan, adm. paroch, Polixenia Teotelecan (Geoff-Dăngău) și Ionel Mesarogiu, candidat de avocat (Sibiu).

O nouă reuniune de înmormântare română. În comuna Sămbăta superioară, după cum se anunță, s'a înființat o nouă reuniune de înmormântare. S'au înscris până acum peste 300 de membri. Adunarea s'a constituit, fiind ales dl paroch Ioan Pop președinte, dl Spiridon Mărdan, asemenea paroch, cașer, și dl învățător C. Adămoș secretar. Reuniunea înțelegând își va avea întărite și statutele; ea are să mulțamească înființarea în parte însemnată Reuniunii de înmormântare din Orăștie, care i-a dat povește și ajutor.

Neorocire pe Dunăre. În apropiere de Monostorszeg în zilele trecute s'a întâmplat pe Dunăre o mare neorocire. Inginerul Bajkay plecase cu o luntre spre Dunăureșeges cu mai mulți locuitori din acea comună. Din pricina negurii groase luntrea li-s'a sbit de vaporul „Sophia“ și s'a resturnat în valurile Dunăurii. Inginerul Bajkay împreună cu alți doi oameni din luntre s'au înecat, ear ceilalți au scăpat înotând la țerm.

Opreliștea vânzării beuturilor spirituoase în cantine. Ministrul de război al republicii franceze, a emis cătră comandantul corpurilor de armată următorul ordin:

„Iubite generale! Conduși de intențiuirea de-a scuti trupele, ce stau sub comanda D-Veastre, de primejdia alcoolismului, șefi militari au luat de o vreme încoace inițiativa la diferiți măsuri referitoare la consumația alcoolului în casarme. Celea mai noi și mai simple măsuri de restricțune consistă în opreliștea de-a se vinde vinars și asemenea licoruri în casarme numai la anumite ceasuri, sau se refer la elecțiunea unor anumite beuturi spirituoase, a căror vânzare e permisă; altele earășî conțin necondiționata opreliștea de-a se vinde alcool în cantine. Din punctul de vedere al igienei și al disciplinei este necesar a curma aceste diversități, a unifica prescripțiunile referitoare la profilata în contra alcoolului și a estinde asupra întregii armate o în gerență uniformă, care nu se poate restringe numai asupra unor corpurî de armată.

De aceea am emis necondiționata opreliștea de-a se vinde în casarme vinars, licoruri alcoolice sau vre-una din misturile cunoscute sub numele de „aperitif“. Opreliștea aceasta se estinde asupra tuturor cantinelor din casarme și din taberele de manevre. În cantine nu se permite decât vânzarea beuturilor fermentate: vin, bere, must de mere, must de pere, și beuturile obicnuite (cafea, ceafu, lapto, ciocoladă etc.) care nu conțin alcool.

Vă prococ deci să luați măsurile de lipsă pentru-a aceste prescripțiuni, care sunt a se așia în toate cantinele, să fie imediat executate.

Un nebun, ucigaș al familie sale. Într-o familie din Viena s'a întâmplat Sămbăta trecută o mare nenorocire. Un pantofar anume Simacek, care în mai multe rânduri a arătat semne de nebunie, în numita și cu un ciocan și-a ucis patru copilași, ear la urmă însuși și-a spintecat pântecul, mai rânind grav și pe un vecin, care venise cu mai mulți înși pentru salvarea nenorociților uciași. Cu mare greutate nebunul tată ucigaș a fost dus la spital, plin de sânge, unde striga din resputeri: „Sunt nebun, mi-s'a tulburat mintea! Soția vrea să mă învenineze!“

Orașul cel mai vizitat de străini. Ziarele din Paris publică o statistică despre vizitarea orașelor mari din partea străinilor în cei doisprezece ani din urmă. Datele arată, că cel mai mult vizitat oraș e Parisul. Anume față cu cei 5,641.057 oaspeți ai Berlinului, 3,902.343 ai Vienei, 2,701.852 ai Dredel și 1,434.264 ai Budapestei, Parisul în acești doisprezece ani a avut locuitori străini în hoteluri: 10,240.343.

BIBLIOGRAFIE

Anuarul I al Reuniunii sodalilor români din Sibiu, cuprinzând unele date dela întemeierea ei (1867) până la 31 Decembrie 1899. Publicat de comitetul Reuniunii.

S'a mai vorbit în ziarul nostru despre acest anuar, asupra căruia revenim din motivul că el prezintă un deosebit interes pentru noi Români și întocmirile noastre.

Pas cu pas ni-se arată istoricul Reuniunii, dela întemeierea ei și până în prezent; ni-se prezintă icoana unei munci și silințe ce au bravat biruitoare trei decenii, pentru a ne simți și noi îndreptățiți, ca după situația actuală să sperăm că bine îndrumată, cum este, această Reuniune duce la bine.

Intemeiată la anul 1867, am căutat în istoricul ei, cu multă pricepere scris, să găsim ilustrări și cavaleri. (promovați în timpul de care prea mari speranțe legaseră eroicii noștri moși dela 48) dându-și obolul măcar aci, unde se puneau bazele unei asociațiuni menite să creeze și să cultive clasa meseriașilor români. Nu găsim însă „elita“!

Dar ca în toate acțiunile de bine, merite de a întări neamul nostru și a-l înălța, găsim în fruntea Reuniunii pe bărbatul providențial, mitropolitul Andreiu baron de Șaguna, patron al Reuniunii; pe neobositul N. Cristea, întemeiator al Reuniunii, pe ilustrul N. Popea, nas al steagului Reuniunii, apoi pe Anton Bechnitz și pe tipograful Nicolae Simțion.

Doi mai sunt în viață din acești falnici vlăstari ai neamului nostru, amândoi îmbătrâniți astăzi în muncă și cinste, amândoi adorați de întreg neamul românesc: Ilustrataea Sa episcopul N. Popea și dl asesor consistorial N. Cristea, care — acest din urmă — până mai în anii trecuți a fost mereu în fruntea Reuniunii.

Cine a muncit și cum a muncit, ne învederează anuarul; ne arată tot-deodată ce m trebuie să se muncească, pentru a ajunge, să crezi o asociațiune serioasă, chiagul unei clase de mijloc românești, de care se simte așa mare nevoie la noi, în întreagă viața și lupta națională.

Anuarul ne dă rapoarte detaliate asupra gestionei financiare, asupra expozițiilor, asupra festivităților etc. ale Reuniunii, așa că este tot-odată și un act justificat pentru toate agendele sale.

Întru cât privește forma, se prezintă foarte bine: cu tipar bine îngrijit, și tablouri admirabil reușite (portretele fondatorilor).

Lucrarea în tot face onoare comitetului Reuniunii, și harniculul ei președinte, dl V. Tordășianu.

Citiți

„Vatra părăsită“

de

Ioan Slavici.

Cea mai nouă scriere a distinsului nostru literat.

Se poate comanda la administrația „Tribunei Poporului“, Arad.

Prețul unui exemplar 75 cr.

Ultim cuvânt

Optimism

— Bine, frate, ești de trei-zeci de ani la poștă, și nu și-s'a urit să faci în toate zilele una și aceeași treabă? Să fi fost în locul tău, eu aș fi înnebunit până-acuma.

— Ei, aș! Nu i așa de monoton cum crezi. Azi de exemplu ștampilez scrisorile cu data de 28, mâine cu 29, poimăne cu 30, — și uite-așa, tot se mai schimbă slujba.

Ultime știri.

Krüger în Franța.

Paris, 24 Noemvre. Bătrânul președinte al Transvaalului, Paul Krüger, a sosit azi la Paris, unde și-s'au făcut ovații extraordinare. Pretutindenea în drumul său dela gară până la hotelul, unde a descins, a fost întâmpinat cum rar și se face vre-unui oaspe din țeri străine. Așa că expatriatul președinte nu biruia să mulțamească pentru atâta simpatie și dragoste, ce și-s'a dovedit atât lui personal, cât și celor două republici africane, cari cu atâta eroism luptă pentru libertate și independență. La gardă președintele senatului comunal al Parisului, Grebauval, l-a întâmpinat prin o vorbire călduroasă și entusiastă, preamărind lupta eroică pentru cauza dreaptă a Burilor, și vestejind egoismul brutal al Englezilor.

La vorbirea acestuia Krüger a răspuns de tot emoționat, ear mulțimea și-a făcut ovații nesfârșite.

În decursul zilei Krüger a făcut președintelui Loubet o vizită, pe care acesta și-a înapoiat-o la hotel.

Waldersee vine-acasă.

Bruxella, 24 Noemvre. Ziarului „Indép. Belge“ și se raportează din Pecking, că efectul pactului din urmă anglo-german crește pe zi ce trece. Pe când adecă Rușii se retrag cu totul dela orice acțiune, — Germanii și Englezii din zi în zi dezvoltă o activitate tot mai potențată.

Se anunță chiar, că mareșalul german Waldersee în curând se va reintoarce în Europa și comanda supremă o va lua un general englez, ceea-ce încă ar fi o urmare a pactului anglo-german.

Editor: Aurel Popovici Barclanu.
Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

Concurs.

Se scrie concurs pentru îndeplinirea parohiei din comuna **Pâncota** protopresbiteratul Șiriei, diecesa Aradului, — devenită vacantă prin moartea decedatului Isaia Faur — cu termen de alegere pe 6/19 Decembrie 1900.

Beneficiul acestei parohii e :

1. Una sesiune pământ estravilan comasat de 33. jughere 101° □
2. Un intravilan.
3. Birul de 300 coroane din cassa episcopiei culturale.
4. Venitele stolare dela 140 case.

În temeiul ord. Consist. Nr. 6932—7540 din an. c. decretându-se această parohie de clasa primă, recurenții sunt avertizați a susține petițiile adresate comitetului parohiei, instruite conform §-lui 15 litera a) din Reg. pentru parohii* până în 4/17 Decembrie 1900 exclusiv. Dlui-protopop Georgiu Popovici în Vilăgos — ear cu observarea §-lui 18 din statutul „Regulament” sunt poftiți a se prezenta în cutare Duminică ori sâmbătoare pentru a cânta respective a celebra și cuvînta.

Alesul în sensul §-ului 8 a desnumitului regulament, va da văduvei repositului până în 9/22 Aprilie 1901 jumătate din toate venitele parohiei. E obligat a ține catichisare cu ucenicii meseriași, de rel gr. ort. română din Pâncota în toate Duminicile de peste an, fără altă remunerare.

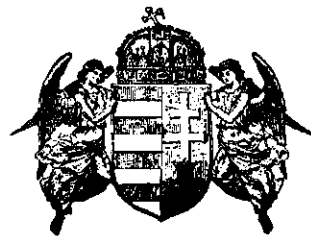
Pâncota, din ședința Comitetului parohiei ținută la 15/28 August 1900.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: Georgiu Popovici m. p. protopresbiter tractual.

526 3—3

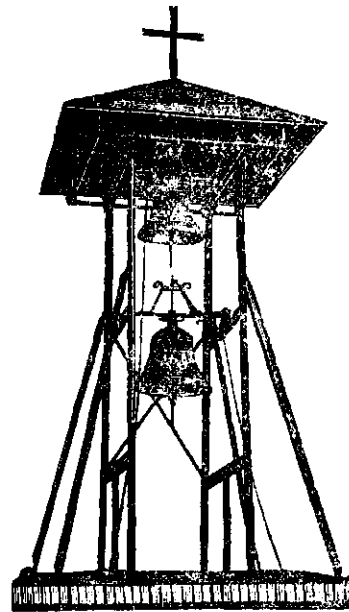
Premiat cu medaliă cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătoria de clopote și de metal
a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanția pe mai mulți ani, prevăzută cu adjuștări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte. În data ce clopotele sunt bătute de o iatăre prin ceea-ce sunt mențuite de supra. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadinstarea clopotelor vechi cu adjuștare de fer bătut. — ea și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

505 —9

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului”
următoarele opuri:

	coroana	filieri
1.) „Geografia Comitatului Arad”, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Consistor ilustrată cu chărți geografice — — — — —	—	70 „
2.) „Amicul Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul — — — — —	—	1. — „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	—	2. — „
4.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	—	50 „
5.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	—	2. — „
6.) „Principiile politicele”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	—	4. — „
7.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popoa, profesor în Brașov. — — — — —	—	2,50 „
8.) „Războiul pentru neatârnat” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului — — — — —	—	1,20 „
Prețul „Coroanei” — — — — —	—	1,80 „
9.) „Din vremuri apuse” — de Iudita Secu, a născ. Truția — — — — —	—	1. — „
10.) „Vieritul” — de Petru Vancu, — — — — —	—	1. — „
11.) „Teoria Dramei” — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	—	3,60 „
12.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. — — — — —	—	1,60 „
13.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Genț. — — — — —	—	5. — „
14.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	—	1,50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	—	1,20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Duminici și sâmbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, picesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comandă să se mai adauge de fie-care op 10 filieri spese postale.